

DOI: <https://doi.org/10.31318/978-966-7357-72-6-82>
УДК 78.071.1Колодуб:78.091НМАУ(477)(045)

ХОЛОДНА О. О.

Холодна Олена Олександрівна, старший викладач кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (Київ, Україна).

Kholodna Olena, Senior Lecturer of the Department of General and Specialized Piano, Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3368-038X>

© Холодна О. О., 2025.

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР ЖАННИ КОЛОДУБ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ВЕЛИКОГО ТВОРЧОГО ШЛЯХУ

ANNIVERSARY EVENING OF ZHANNA KOLODUB AS A REFLECTION OF A GREAT CREATIVE PATH

У Великій залі Національної музичної академії України імені Петра Ілліча Чайковського 27 лютого 2025 року відбулась знаменна подія — ювілейний вечір з нагоди 95-річчя Жанни Юхимівни Колодуб. Надзвичайно вдало вибудований, він пройшов ніби на єдиному диханні і залишив глибокий слід у душах слухачів. У ньому, як у чарівному дзеркалі, набули відображення головні ознаки творчості ювілярки — її жанрова різноманітність і образна багатогранність. Головною організаторкою концерту була кафедра загального та спеціалізованого фортепіано на чолі з її завідувачкою Наталією Олександрівною Лукашенко, кафедра, на якій мисткиня працювала майже шістьдесят п'ять років. Наталія Олександрівна залучила до участі в цьому концерті своїх друзів і найкращих виконавців з інших кафедр, щоб якнайповніше розкрити творчість композиторки.

Вечір почався чудовим фортепіанним дуетом у складі доценток кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Олени Жаркої та Оксани Большакової, які виконали життєрадісний «Вальс» із Другої концертної сюїти — «Ретро-сюїти». З перших звуків у залі запанував святковий настрій. Далі особливо дотепно прозвучала в їхньому виконанні жартівлива пісенька «Як поїхав мій миленький» — п'єса із «Фольк-орної сюїти».

Органічним продовженням свята були ювілейні привітання. Від імені ректорату й адміністрації Національної музичної академії ювілярку вітав проректор з виховної, творчої роботи та міжнародних зв'язків народний артист України, професор Михайло Мимрик. Він наголосив на значенні творчості Жанни Колодуб для української музичної культури і вручив їй найвищу нагороду Академії — «Почесну відзнаку». Від Спільки композиторів України з вітальним словом виступив заслужений діяч мистецтв України Віктор Степурко. Він відзначив вагомий внесок Жанни Юхимівни в музичну справу не тільки як композиторки, а і як громадської діячки, нагадав про її головування на конкурсі композиторів імені Віктора Косенка й на конкурсі дітей-виконавців імені Жанни Колодуб. Також він нагадав слова Мирослава Скорика про те, що композиторка у своїй творчості приділила увагу майже всім музичним жанрам — а це свідчить про закоханість у музику і в людей, для яких вона створюється.

Від кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Жанну Юхимівну зворушливо вітала заслужена діячка мистецтв України, професорка Наталія Лукашенко. Це було освічення в коханні від імені педагогічного колективу і студентів кафедри. А ще Наталія Олександрівна піднесла ювілярці свій особистий подарунок: привітала її натхненним виконанням солоспіву на вірш Лесі Українки «На мотив із Міцкевича», твору членкині Спільки композиторів Німеччини Єлизавети Гессе, присвяченого Жанні Колодуб. Важливо, що написати цей твір авторку надихнула висловлена колись у приватній розмові думка Жанни Юхимівни про складну синтаксичну побудову цієї поезії. Так народилася

цікава лірична мініатюра для нестандартного складу виконавців: вокал, скрипка, альт, фортепіано. Співала солістка оперної студії, лавреатка міжнародного конкурсу Катерина Єрошкіна, партії струнних виконали доцентка кафедри скрипки Ніна Сіваченко і завідувач відділу скрипки Київської дитячої школи № 3 імені Віктора Косенка Олександр Павлов, біля рояля — Наталія Лукашенко.

Зірковий дует Антон Кушнір — Марія Пухляк продемонстрував високий художній рівень виконання, до того ж, їхній виступ був цікаво побудований. Перша п'єса — «Герда» з альбому «Снігова королева» — змусила слухачів поринути у світ казкової краси. Неймовірно прекрасна *соль мажорна* мелодія у флейти як уособлення цноти й тендітності пливла на тлі плавного м'якого акомпанементу фортепіано, ніби лебідь по гірському озеру. Далі прозвучав «Ноктюрн» — дебютний твір Жанни Юхимівни. Повертаючись у світлий *соль мажор* після модуляції в тональність домінанти наприкінці попередньої п'єси, ніжне співзвуччя флейти й фортепіано перенесло аудиторію зовсім в іншу реальність — у сферу щирих емоцій, душевних поривань і надій. І на останок — «Слов'янське коло» в *до мажорі* — знову домінантне співвідношення. Тут слухач опинився у вирі фольклорних танцювальних поспівок і фактурних знахідок, гідних пера Ігоря Стравінського.

Далі був виступ доцента Ігоря Рябова, досконалий як у звуковому, так і в суто технічному планах. Ігор Сергійович — гордість кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, і не дарма ювілярка відзначила його серед інших учасників концерту, особисто висловивши своє задоволення його грою. У його виконанні цикл із чотирьох фортепіанних п'єс — ціла гама людських почуттів, яку так майстерно передав піаніст.

«Ліричне інтермецо» для труби й фортепіано у виконанні асистента-стажиста Національної музичної академії Іллі Шевчука і лавреатки міжнародних конкурсів Тетяни Петлицької було ще одним подарунком. Чудові мелодійні теми, колоритні тембральні ефекти, які розширюють виражальні можливості інструмента, дали змогу виконавцеві виявити неабияку майстерність.

Ще один виступ — фортепіанне тріо у складі лавреатів міжнародних конкурсів Аліси Смаричевської, Ніни Сіваченко і Наталії Яропуд, які виконали сюїту «Трохи про старовину» у трьох частинах: «Давні часи», «Романс» і «Скерцо». Якщо у двох перших частинах відтворено атмосферу сивої давнини, то в завершальному Скерцо зображено її в суто сучасній гротескній манері. Виконавці продемонстрували справжню мистецьку зрілість і ансамблеву збалансованість.

Надзвичайно яскравим був виступ заслуженої артистки України Анни Поліщук із дуже складною віртуозною п'єсою «Токата-поема». У її довершеній грі повною мірою виявилися артистизм, звукова рафінованість і технічна майстерність.

Потім на сцену вийшов славетний Київський квартет саксофоністів у складі лавреатів міжнародних конкурсів заслуженого артиста України Юрія Василевича, народного артиста України Михайла Мимрика, лавреата премії Льва Ревуцького Романа Фойтуми й аспіранта Академії Станіслава Нідзельського. Дві п'єси із сюїти «Музика для чотирьох», «Блюз» та «Верховинські перегуки» занурили зал у стихію джазу. Особливе враження справило виконання п'єси, у якій поєдналися два фольклорні стилі — негритянський і західноукраїнський.

Завершальна частина концерту розпочалася виступом студентського камерного оркестру академії під орудою народного артиста України, професора Ігоря Андрієвського. Кульмінацією вечора стало виконання «Concerto doloroso» для скрипки з оркестром, який Жанна Юхимівна присвятила пам'яті свого батька, якого закатували німецькі фашисти. Грала Ніна Сіваченко. Незважаючи на складність сприйняття цієї трагічної музики і розуміння її сучасних засобів виражальності, у залі панувала абсолютна тиша, а після завершення гри слухачі нагородили виконавців тривалими оваціями. І це не дивно, адже вони поринули в глибини музики, смислове навантаження якої повною мірою резонує з тим, що відбувається нині в Україні, у світі і в душах людей.

На завершення вечора оркестр під керуванням Ігоря Андрієвського виконав дивовижну сюїту під назвою «Нові багателі». У програмі концерту її призначенням було — зняти в аудиторії скорботне напруження після «Concerto doloroso». Драматична сутність циклу не менш значуща. Але сама форма цих чотирьох маленьких шедеврів, так званих «дрібничок», образів, схильних до швидкоплинності й активності дієвих перевтілень, краса оркестрових тембрів сприяли поверненню слухачів з емоційної безодні в сувору реальність. Це було неймовірно.

Отже, програма ювілейного вечора відобразила еволюцію стилю композиторки: від врівноваженої неокласичної манери письма в ранній та середній періоди до драматизму й експресії в пізній періоді творчості. У концерті було відтворено широкий діапазон жанрової, звукової та образної палітри однієї з найвизначніших постатей в українській музиці нашого часу — Жанни Юхимівни Колодуб.

Успішному проведенню вечора значною мірою завдячуємо високопрофесійній режисурі заслуженої діячки мистецтв України Лариси Леванової та довершеній презентації концерту, яку здійснила ведуча музичних програм Національної філармонії України, заслужена діячка мистецтв України музикознавиця Світлана Корецька.